

D-Vektor

Az üzenet

Milyen rég volt az már, hogy együtt fújtuk a leckét, a követ, a kását, a lángot, a dalt! Aztán elmentek sorra: Péter Mari, Sajnovits Sanyi, Anyám, Lázár Ervin, Cseh Tamás, Valkó tanár úr, s bizonyára már a többiek is, A. J., a távoli Pista, Vakarcska, fiaim, s mind, akiket megelőztem.

Mert elmentem, hát persze, én is, bár nem egészen úgy, mint ők, nem egészen olyan úton, mint bárki más.

Üzenetként juttattam ki magamat az ég alól, a Naprendszeren túlra. Üzenet arról, miféle erő tartotta össze azt a valamit, ami én voltam. Pusztán hogy azonosítsam ezt a küldeményt, még apa kalapjáról is szó esik benne, amint gurult előttem a szolnoki gimnázium felé. Nem mintha így utólag lényeges lenne. Csak azért került bele, hogy érzékeltessem, lám, beh reményteljes jövőből való lopkodással foglaltam én el magamat annak idején, sok évtizeddel ezelőtt. Már akkor megcsillant kötélháncosi érzékem az időhöz, aminek két irányba feszülő húrján legtöbbször identitása egyetlen irányba, a jövő felé araszol.

Szóval, üzenet magamról. Már nyilvánvaló, hogy egy feladat magáról mit sem sejtő céltárgya voltam, amely, ha többre nem is jutott, csak-csak kitapintotta végül, miről is lenne szó.

Nem a szó persze az érdekes, hanem inkább az út, az emberi lényegesnek útja a lesben álló s bármi lényegre egyaránt fenekedő mindenség alatt. Nem a tartalom fontos itt, hanem a feltételezés, hogy az akarat képes felelni önmagáért. A túlélő csomagsága, a gesztus mindent átvészalni rendeltetett dinamikája a tét. A megőrizve megszüntetés ravasz szisztémájáról van itt szó, amiről feltehetőleg mások is tanultak, meglehet, éppoly megtévesztő dolgokat, mint én.

Csak hát én figyeltem. És így végül egy köteg kozmikusán kompatibilis akarrattá lettem, s most menekítem üzenet-magamat az Elképesztő Messzeségbe. Üzenet, mely nem lesz olvashatatlanná gyilkos sugaraktól, bomlásától nem oszlik szét, nem engedi semmivé lenni lényegét. Egyetlen dolga van: tovább konvertálódni entrópia által ostromolt állapotából az energiák más, állóképes formációiba.

Némi szentimentalizmussal azt gondolhatná bárki emberfia, az értés remélt révébe tart ez az üzenet, de az értésnek valójában nincs, sosem volt másvilági révé. Földiek által garantált érthetőségért nem jár földön túli jutalom. Mit ér már végtelen sok műfordításon átesett verssoroknak világukkal veszett eredendő alakja? Csak a formák rabjával nem esett lényegre törésnek van hosszú távon értelme, a leleményes bújócskázásnak különféle létformák között.

Az elme virtuális fészke lett sok nagyszerű és még több kétes értékű, tünékeny dolognak. Süket kis számárságoknak, melyek rövid távú felbuzdulásokat szolgálnak. A mindenség-petárdákban tobzódó teremtő „ige” mikro-kalandjai ezek. Lételem mímel a nemlét, milyenséget a jellegtelen. Ha úgy vesszük, a semmi tetszeleg a maga gondolhatóságában, valami ilyesmi.

De vehetjük úgy is: csodák. Strukturális valóság jöhet létre a gondolat nyomán, hihetetlen magasságba nyúló torony akár, a dölyfös tudás mászókéja. Önsúlyát alig cipelni képes, égbe mutató ujj, összeroppanása határán, ami persze még csak ki sem tűnik a Föld domborzatából. Márványhideg vagy forró ember-csodák, nem többek mégsem, mint tűnékeny tükrei az örök változásnak. Dísztetre lel bennük a véletlen színjátéka, ami nagy ívű, ám mégis mulékony sztorit elevenít, mert olyan unalmas és terebélyes témának, mint hogy valami örök, egyetlen teremtő elmében sincs hely.

Végül is egy továbbmentendő interfész, belső arc vagy micsoda volnék, ami az üzenet részeként foglalja magában önmagát, ami kódolt formában buzog pusztán önmagáért valóan. Űrképes megfelelője annak, ami élet által elnyert szerepem volt. Létfigurám bináris vegetációja. Ha emberi képre visszabontható lenne: a mulékony felismeri neveltséges státusát, és meglepetten sikkant nagyot, vagy csak röhéccsel megszállottan, és ezt a semmiséget – mesterének unalmas bár – azért sem hagyja abba.

Kétszázötvenhat változatban, eltolt fázisban kódolódok szüntelen, kódolja egymásmagát új és új formákba az üzenet, kísérti a potenciálban feszülő húrt, hogy fennmaradhasson ez a kicsiny lényegkapszula az égi fejlemények bármiféle irányvétele közepette. Bináris információhalmaz, mi tokja is önmagának. Virtuális Rubik-biokocka! Entrópiával szembezálló digitális mím, mém, meme, amit akarsz, olcsó paródiája vagy miye annak, ami akár létezhetne is, de hogy létezik-e, nem érdekes, teljesen közömbös. Egyetlen egymást ide-oda transzponáló, dermesztő és hevítő impulzus-köteg, amely analizálni képes mindenkori környezetét, mínuszban kristály, tűzben gázként evickél tovább, átkódolja magát más, túlélőképes hordozókra.

Az tehát, ami útja során bármikor is éppen én voltam, valójában éppúgy formáját veszíti (mondhatnám, hosszú távon tegezhetetlen), mint amazok, amiké átmenetileg majd még csak eztán, időtlen idők múltával leszek, de megmarad mégis egy másik, lényegi értelemben, vagyis hat benne az akarat, amit én akartam.

Mert ezt akartam. A vasárnap mindörökké dekadens tévedés volt. Ha az ég alól sikerül kijutnom más galaxisok, feketénél feketébb lyukak közé, ha sikerül az ott érvényes közeghez rokonítanom magamat, annak köszönhetően, hogy omnipotenciálisan kínálkozom, mert hiszen ez az eredeti ötlet lényege: semmi becsvágy, semmi gőgös önazonosság!... Szóval, ha sikerül eljutnom a Földről hajdan még látható volt csillagokon túlra, adj isten, a túlon is túlra, a kozmikus máslényegűség bármelyik zugába (már ha kitart odáig ez az istentelen árnyékolás), és ott vár rám mégis valami adjistenféle, vagy akár csak megcsillan bármi *nocsak*-szerű reakciónak leghalványabb gyanúja is, akkor az lesz az értelem felülmúlhatatlan győzelme a könyörtelen elmúlás, a kozmikus kisémmizés és egyben a teremtő semmit akarásáról koholt rágalmak fölött.

Ha tehát odáig eljutottam, akárhányszor újra és újra érccé, salakká, fényké, pöre relációvá, szubatomális örületté konvertálva üzenet voltomat, akkor fékezek végre, és megállok ott, ama képzelhetetlen révben.

És aztán cikkanva kibomlok (sic! – gondold csak meg: a nyelvészek már mind halottak!), kibomlok, igen, mint távoli kakukktójás, planetáris fityisz, csillagközi rébusz, galaktikus kutyafa, sehonnani valami, a világ legszemtele-

nebbje: én mint üzenő, a kozmikus közöny lenyisszantott gorgófejével ezerszer átvedlett erszényemben.

Ez a jobbik eset. Ám amilyen az én formám, ha odaérek is, majd nem figyel senki ebben az akkor már rég vagy akár kezdettől rögtön elhajított ízében, univerzumnak csúfolt kutyüben.

Persze ez is kezdettől benne volt a pakliban. Mint ahogy az is, hogy ott, mindenségünk legbelsőbb zugában válasz jöhet az üzenetre, akár csak annyi, hogy: „D-Vektor, beleragadtál egy pillanatba! Szorul elméden az álomhurok! Lökjelek ki innét? Mert ennél azért kicsivel többet érdemelnél, a teremtőjét, akarom mondani, a kutyafáját!”

Bővéből szűkösen – mi fán is termett a címbéli két szó? Következetesen tematikus összeállításaink között olykor megengedünk egy lazábban értelmezendőt. Mert sokasodnak a közlésre elfogadott anyagok, s nem lelik tematikus helyük. Kivált érvényes ez egész éven át tartó parttalan Cédrus-pályázatunk szerkesztőink által publikálásra kiválasztott mintegy ötven szerzőjének munkáira. A tavalyi beküldőktől erre az évre „kötelező közlésre” elfogadott versek, fordítások s más szövegek egy csokra is erősíti ezúttal válogatásunkat.

A következő oldalakon (31–74.) a Cédrus Művészeti Alapítvány tavalyi pályázatán jelentkező szerzők műveit közöljük.

